

ního navazování kontaktů si uvědomovali i sami organizátoři a uspořádali proto nad očekávání okázalou otevírací ceremonii a uvítací párty, která hned první večer přispěla k snadnějšímu vzájemnému seznámení.

Celý víkend byl vyhrazen pro odpočinek mezi vyučovacími dny a pro vlastní program. Vzhledem k příznivé poloze města Szeged, které se nachází v blízkosti srb-ských i rumunských hranic, se proto mnozí v neděli společně vydali do 40 km vzdálené srbské Subotice a k nedaleko ležícímu jezeru Palič, aby na jeho březích načerpali novou energii pro dalších pět dnů přednášek a religionistických diskuzí.

Je nezbytné připomenout, že všechny výše popsané aktivity se mohly konat jenom díky štědré podpoře organizací Erasmus a CEEPUS zabývajících se zahraničními pobyty studentů a akademických pracovníků. Díky tomu nikdo nemusel řešit finanční problémy, jež by jinak jistě doprovázely dvanáctidenní pobyt v zahraničí. Každému byla plně hrazena cesta i dvoutýdenní jízdenka na szegedskou městskou dopravu, ubytování a snídaně v hotelu nedaleko centra (a tedy i filozofické fakulty), všechny exkurze a strava formou každodenního 2000forintového příspěvku.⁷

Je-li vůbec možné pořadatelům letošní letní školy něco vytknout, pak snad jenom jeden drobný detail, který lze zároveň považovat za výzvu a inspiraci pro organizátory příštího ročníku. Tento nedostatek spočíval v občas nepřesném a pozdním podávání informací o nadcházejícím programu. To však nikdy nenarušilo hladký průběh konference a všichni si tak s sebou domů mohli odvézt příjemné vzpomínky na nová seznámení a zážitky a především množství získaných poznatků ze svého studijního oboru. Zájemci se mohou těšit na další prázdninové setkání studentů a odborníků z oboru výzkumu náboženství, jehož organizace se pro rok 2007 ujal Ústav religionistiky brněnské Masarykovy univerzity.

Konference „Náboženství a politika“, Pardubice (3.–4. října 2006)

Andrea Kousalová, FF MU, Ústav religionistiky

Lucie Hlavinková, FF MU, Ústav religionistiky

V jednom z minulých čísel popisovala naše kolegyně Jana Rozehnalová konferenci „Náboženství a věda“, konanou v Pardubicích loňského listopadu, a její dojmy se do značné míry shodují s našimi dojmy z roku letošního. Pardubický zámek, v jehož prostorách se konference s mezinárodní účastí „Náboženství a politika“ ve dnech 3.–4. října konala, je opravdu velmi krásné a důstojné prostředí – dojem při příchodu na nádvoří ještě umocňovalo spadané barevné listí a dekorativní bílí pávi.

Tak jako loni byla i letos konference rozdělena do dvou sekcí – sekce „A“ a sekce „B“. Nevíme, který rys lidské povahy zapříčiňuje to, že sekce „A“ je prostě vždy chápána jako lepší a důležitější. Nebude to zřejmě pouze předností v abecedě, možná

⁷ 2000 HUF = 200 Kč.

k tomu přispěla i větší velikost místnosti a lepší přístup k občerstvení. Tato skutečnost měla ovšem negativní dopad na kvalitu diskusních panelů: v sekci „A“ byly zcela jistě živější než tomu bylo v sekci „B“, kde se jediná delší debata rozproudila pouze kolem možnosti ovlivnění české kultury kulturou americkou. Tato debata byla vyvolána příspěvkem Miloše Mrázka, který se zabýval vztahem církve a státu v kontextu tzv. „kulturních válek“ v USA. Bohužel, diskuse se mohou stát opravdovým živým jádrem konference, a o to byli účastníci sekce „B“ určitě připraveni. Tyto dvě místnosti, kde se konala sekce „A“ a sekce „B“, byly ještě navíc průchozí, tudíž jednotlivé příspěvky rušily přechody posluchačů z jedné místnosti do druhé.

Konferenci moderovali v sekci „A“ Ivan Štampach, Tomáš Bubík a Martin Fárek, v sekci „B“ Aleš Prázný, Štěpán Lisý a Pavel Titz, všichni z pardubické univerzity.

Složení účastníků bylo, stejně jako loni, opět velmi různorodé – vzhledem k názvu konference se nyní zúčastnili i politologové, jako například Adéla Gjuricová („Český meziválečný katolicismus a jeho vztah k totalitním ideologiím a režimům, zejména fašismu“) a Jiří Foral („Programatika křesťanskodemokratických stran“). Politika jako taková je velmi široký pojem a v historii a současnosti je vždy neoddělitelně spojená s mnoha aspekty a obory lidského života. Lidský život je zase neoddělitelně spojen s náboženstvím. Tím se kruh uzavírá a lze tak také vysvětlit velkou pestrost ve složení příspěvků, které nebylo možné jednoduše řadit do tematických bloků, a nelze tak učinit ani teď, při zpětném pohledu.

Konferenci zahájil v úterý 3. října Andrzej Flis s úvodní přednáškou „The Catholic Church's War with Democracy“, společnou pro obě sekce. Poté se již rozdělila konference na výše zmíněné skupiny. První den konference jsme obě s kolegyní strávily v sekci B, kam náležely naše příspěvky, proto můžeme sdělit své osobní dojmy pouze z této části konference (doufáme, že jsme omluveny naší tehdejší nevědomostí o tom, že nám bude uložen úkol informovat o Pardubicích čtenáře *Sacra*). V této sekci na nás udělal velmi dobrý dojem příspěvek Pavla Titze „Romanizace Itálie z pohledu římského náboženství“, k čemuž jistě přispěla i vizuální prezentace a zasvěcený přednes spatra, a také Adély Gjuricové „Český meziválečný katolicismus a jeho vztah k totalitním ideologiím a režimům, zejména fašismu“. Bohužel, stejně jako loni i letos nebyly některé příspěvky polských kolegů zcela srozumitelné – a to přesto, že někteří přešli ze svého rodného jazyka do jazyka anglického.

Druhý den zahajovala poslední, dopolední blok konference opět společná přednáška Ivana Štampacha „Peripetie české politiky ve vztahu k novým náboženským hnutím“ s velmi přehlednými a vysoce informativními tabulkami s údaji o počtech členů nových náboženských hnutí ve srovnání s počty členů tradičních církví. Náš zájem zde vzbudil zejména příspěvek našeho kolegy Martina Klapetka „Politická reprezentace tureckých muslimů v Německu (DITIB a IGMG)“, věnující se (někdy doslova) žhavé současnosti. Tento druhý den konference byl ale již značně poznamenán neúčastí některých přihlášených přednášejících. Docházelo proto k časovým posunům jednotlivých příspěvků. Tuto okolnost však pořadatelé ovlivnit nemohli, za zvýšenou nemocnost nese vinu zřejmě náhlé zhoršení počasí v předchozích dnech.

Obsah konference opravdu není možné shrnout do několika málo vět, vzhledem k rozdílnosti přednesených příspěvků. Naprosto odlišná byla jak samotná východiska, tak i přístupy jednotlivých přednášejících. Celkem zaznělo 40 příspěvků, které mohlo podle našeho odhadu vyslechnout přibližně 100 posluchačů.

Pořadatelé konference – kolegové z pardubické univerzity – se velmi dobře starali o své hosty. Kromě občerstvení s již tradičními perníčky bylo výborně zorganizováno ubytování pro účastníky. Snad bychom příště prosili ještě o lepší popis cesty pro ty, kteří do Pardubic přijíždějí autem.

Konference „Religious Change“ (CERES 2006), Bratislava (23.–25. října 2006)

Milan Fujda, FF MU, Ústav religionistiky

Sérii CERES (Central European Religious Studies) konferencí „Náboženství a ...“ vystřídalá tentokrát událost s nápaditějším názvem „Religious Change“. Připravili ji bratislavští kolegové z Katedry porovnávací religionistiky Univerzity Komenského a organizátorům příštích CERES konferencí nasadili latku skutečně vysoko. Účastníky hostili v bratislavské Univerzitní knižnici a na dalších místech své metropole i mimo ni po tři dni, od 23. do 25. října, příkladným způsobem.

Oproti předchozím CERES konferencím přinesla „Religious Change“ několik změn a velmi pravděpodobně představovala v dosavadní tradici setkávání religionistů ze středu Evropy jistý vrchol. Zásadní proměnu dosavadní tradice znamenalo zavedení angličtiny jako konferenčního jazyka. Podle mého soudu lze připsat částečně na vrub této reformy fakt, že zápal do diskuse poněkud pohasl. Domnívám se nicméně, že se jedná pouze o přechodný jev, který vymizí s narůstajícím návykem na anglickou komunikaci. Mnohem důležitější jsou přínosy této významné změny. Letos poprvé byla CERES konference hodna svého označení „Central European“, a co více, tentokrát by ji bylo možné označit i přívěskem „světová“. Vyměnit své poznatky a zkušenosti přijeli nejen kolegové ze Slovenska, Česka a Polska, ale též z Maďarska, Rakouska a Spojených Států Amerických.

Větší rozmanitost v řadách účastníků měla znatelný vliv na kvalitu přednesených příspěvků. Osobně bych vysoce ocenil zejména inspirující (a provokující) naturalistický přístup Luthera H. Martina z Burlingtonu (Vermont, USA) či podnětný příspěvek o jistých náboženských změnách na Kubě s obecnými teoretickými ambicemi od Geralda Hödla z Vídne. Přesto musím říci, že nejvíce mě oslovil přehledně strukturovaný příspěvek Tatiany Podolinské o vlivu příklonu k letničním hnutím na utváření identit slovenských Romů. Příspěvek podpořený přehlednou a esteticky nápaditou prezentací, který nenudil svou délkou ani zahlceností detaily a podával novou a zajímavou informaci způsobem srozumitelným i ne-specialistům, byl názornou ukázkou toho, jak má vypadat inspirativní konferenční vystoupení. Ne náhodou dal podnět k patrně nejobsáhlejší ze všech konferenčních diskusí.

Ve výčtu zajímavých a podnětných příspěvků by bylo možné pokračovat, což nečiním, abych snad na někoho nezapomněl. Lze s uspokojením konstatovat, že slabí nebo nudní řečníci se Bratislavě vyhnuli. Ať již se hovořilo o proměnách v rámci starověkých náboženství, náboženství Číny, hinduismu nebo v romské religiozité